

Διομαδικές Σχέσεις.

Το παράδειγμα της ελάχιστης ομάδας. Και μόνο η γνώση ότι το άτομο ανήκει σε μια ομάδα είναι ικανό να επηρεάσει τη συμπεριφορά του προς αυτήν.

Η Θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας. Τα άτομα αντλούν το νόημα στις κοινωνικές τους σχέσεις μέσα από τις ομάδες στις οποίες ανήκουν. Μέσω συγκρίσεων με τις άλλες ομάδες καταφεύγουν σε θετικές διαφοροποιήσεις που συνεισφέρουν θετικά στην ταυτότητα τους.

Τα άτομα τείνουν να μείνουν μέλη μιας ομάδας ή να γίνουν μέλη άλλων ομάδων στο βαθμό που αυτές έχουν να προσφέρουν θετικά στην κοινωνική τους ταυτότητα.

Αν η συμμετοχή στις ομάδες δεν ικανοποιεί αυτή την αρχή τότε το άτομο θα αφήσει τις ομάδες εκτός εάν:

1. Είναι αδύνατο για αντικειμενικούς λόγους.
2. Έρχεται σε αντίθεση με κάποιες βασικές αξίες που είναι σημαντικές για την εικόνα του εαυτού.

Αν είναι δύσκολο να αφήσει κανείς την ομάδα του τότε δύο λύσεις είναι πιθανές:

1. Να αλλάξει τις ερμηνείες των χαρακτηριστικών της ομάδας ώστε τα ανεπιθύμητα χαρακτηριστικά να γίνουν αποδεκτά.
2. Να αποδεχτεί την κατάσταση και να εμπλακεί σε κοινωνική δράση για να την αλλάξει.

Όλα αυτά αποκτούν νόημα μόνο μέσα από τη σύγκριση με άλλες ομάδες.

Η κοινωνική σύγκριση αναφέρεται στο γεγονός ότι οι ομάδες αποκτούν το νόημα τους μέσα από την σύγκριση με άλλες ομάδες.

Έτσι οι ψυχολογικές πλευρές και συνέπειες της συμμετοχής μας στις ομάδες αποκτούν νόημα μόνο γιατί εισέρχονται μέσα στο πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ των ομάδων.

Ο Tajfel προσπάθησε να ερμηνεύσει μέσα από τη θεωρία του και άλλες ψυχολογικές έννοιες όπως η σχετική αποστέρηση.

Έτσι τοποθέτησε τη σχετική αποστέρηση στο συνεχές μεταξύ διαπροσωπικής και διομαδικής συμπεριφοράς.

Οι κοινωνικές συγκρίσεις μπορούν να οδηγήσουν σε αλλαγές στην κοινωνία όταν οι σχέσεις μεταξύ των ομάδων αρχίζουν να θεωρούνται μη αποδεκτές.

Το πείραμα της ελάχιστης ομάδας.

Στόχος του πειράματος ήταν να βρει τις ελάχιστες συνθήκες κατά από τις οποίες τα άτομα διαχωρίζουν μεταξύ εσω-ομάδας και εξω-ομάδας.

Τα άτομα που συμμετείχαν είχαν να απονεύμουν αμοιβές σε άτομα για τα οποία ήξεραν μόνο την ομάδα στην οποία ανήκαν.

Οι αμοιβές ήταν σε μορφή κλάσματος όπου ο αριθμητής πήγαινε στην έσω-ομάδα και ο παρονομαστής στην εξω-ομάδα.

Τέσσερις στρατηγικές μπορούσαν να ακολουθήσουν τα άτομα: Το μέγιστο κοινό κέρδος, μέγιστο κέρδος της εσω-ομάδας, μέγιστη διαφορά υπέρ της εσω-ομάδας και δίκαια απονομή.

Η επίδραση της ελάχιστης ομάδας αν και έχει επαναληφθεί σε Ευρωπαϊκές χώρες ίσως να μην έχει οικουμενική ισχύ καθώς αποτελέσματα στη Νέα Ζηλανδία έδειξαν ότι οι Σαμόα επέλεγαν τη στρατηγική της μέγιστης αμοιβής και για τις δύο ομάδες.

Υπάρχει η πιθανότητα τα παιδιά που συμμετείχαν να θεώρησαν ότι οι ομάδες ουσιαστικά ήταν οι τα παιδιά Σαμόα και οι λευκοί πειραματιστές.

Επίσης η έννοια του δώρου είναι πολύ σημαντική στον Πολυνησιακό πολιτισμό και συνεπώς τα παιδιά δίνοντας «δώρα» τόνιζαν την κοινωνική του ταυτότητα.

Προκατάληψη υπέρ της εσω-ομάδας.

Βασικό σφάλμα απόδοσης: Θετικές συμπεριφορές ατόμων της έσω-ομάδας και αρνητικές της έξω-ομάδας αποδίδονται σε προσωπικά χαρακτηριστικά, ικανότητες κτλ., ενώ αρνητικές συμπεριφορές ατόμων της έσω-ομάδας και θετικές της έξω-ομάδας αποδίδονται σε εξωτερικές δυνάμεις.

Προστατευτική λειτουργία: αρνητικές συμπεριφορές ατόμων της έσω-ομάδας και θετικές της έξω-ομάδας αποδίδονται σε εξωτερικές δυνάμεις.

Λειτουργία βελτίωσης: Θετικές συμπεριφορές ατόμων της έσω-ομάδας και αρνητικές της έξω-ομάδας αποδίδονται σε εσωτερικά αίτια.

Όταν η συμμετοχή στην ομάδα δεν επιτελεί τη θετική της διαφοροποίηση από άλλες ομάδες τότε οι ομάδες και τα άτομα ακολουθούν μια σειρά από στρατηγικές για να αλλάξουν την κατάσταση αυτή.

Σε έρευνες έχει βρεθεί ότι οι Κινέζοι συχνά απαξιώναν την έσω-ομάδα.

Οι Hinkle και Brown (1990) υποστηρίζουν ότι δεν είναι για όλους τους πολιτισμούς οι σύγκριση με άλλες ομάδες βασική αξία.

Θεωρία της κοινωνικής κυριαρχίας: μέλη ομάδων υψηλού κύρους θα εμφανίζουν έναν «προσανατολισμό κοινωνικής κυριαρχίας», ένα σύστημα δηλαδή πεποιθήσεων που θα νομιμοποιεί την κυριαρχία τους και θα συνδυάζεται με μεγάλη αφοσίωση στην ομάδα. Σε ομάδες χαμηλού κύρους δε θα υπάρχουν αυτές οι συσχετίσεις.

Το στερεότυπο είναι ένα σύνολο πεπιοθήσεων για τα άτομα που είναι μέλη μιας ομάδας, ενώ η προκατάληψη είναι μάλλον μια στάση, συνήθως αρνητική, προς τα μέλη μιας ομάδας.

Λειτουργίες των στερεότυπων.

1. Τα στερεότυπα συμβάλουν στην εξοικονόμηση γνωστικών πόρων.
2. Βοηθούν το άτομο να αποκομίσει ένα θετικό αίσθημα αυτοεκτίμησης.
3. Τα στερεότυπα καθοδηγούν τη συμπεριφορά.
4. Τα στερεότυπα επιτελούν και ιδεολογικές λειτουργίες νομιμοποιώντας υπάρχουσες κοινωνικές σχέσεις.

Στερεότυπα υπάρχουν ακόμα και για κοινωνικές ομάδες που δεν έχουμε συναντήσει ποτέ.

Οι προκαταλήψεις αναφέρονται σε αρνητικές συνήθως στάσεις ενώ οι διακρίσεις σε πράξεις εναντίον συγκεκριμένων ομάδων.

Εθνοκεντρισμός: η θεώρηση των πραγμάτων που υποστηρίζει ότι η ομάδα μας είναι το κέντρο των πάντων.

1. ότι συμβαίνει στο διό μας πολιτισμό θεωρείται «ορθό» και «φυσικό».

2. Τα ήθη της έσω-ομάδας έχουν οικουμενική εγκυρότητα.

3. Θεωρούμε ότι πέραν πάσης αμφιβολίας οι κανόνες, ρόλοι και αξίες της ομάδας είναι ορθά.

4. Θεωρούμε ότι είναι φυσικό αν βοηθούμε μέλη της εσω-ομάδας και να δυσπιστούμε σε μέλη άλλων ομάδων.

Ο ανταγωνισμός των ομάδων μπορεί να οδηγήσει σε διομαδική σύγκρουση.